

Sexy, scherp en urgent

Shakespeare afgestoft en naar het hier nu gehaald resulteert in een multi-mediaal politiek spektakel op **Holland Festival**.

JONATHAN MAAS

Nooit meer slapen

► NPO RADIO 1, 0.00-2.00 UUR

VANAVOND te gast in *Nooit meer slapen*: acteur Gijs Scholten van Aschat. Hij speelt deze week in Amsterdam Coriolanus en Agrippa in het stuk *Romeinse tragedies* van Toneelgroep Amsterdam.

Holland Festival-directeur Ruth Mackenzie zag dit stuk voor het eerst in 2007, in Wenen. Het was haar absolute wens om het in haar laatste jaar als directeur van het festival in Amsterdam op de planken te krijgen. Voor de allerlaatste keer. Met succes. Voor *Romeinse tragedies* smeedde regisseur Ivo van Hove drie werken van Shakespeare samen tot een multimediaal spektakel over het politieke bedrijf. Via Coriolanus, Julius Caesar en Antonius en Cleopatra krijgen we de opkomst en ondergang van het Romeinse rijk te zien. In een destijds vrij vernieuwende toneelvorm: het publiek zit op het toneel en kan actief mee-

doen, tussen de acteurs, en er zijn bars op het podium waar je kunt eten en drinken – gelukkig, want het stuk duurt vijfenhalf uur zonder pauze! Mackenzie werd destijds van haar sokken geblazen, zo goed vond ze het, en dat terwijl ze er sceptisch naartoe ging. 'Als Brit bijna zes uur lang naar Nederlanders kijken die Shakespeare vertolken, daar trok ik mijn wenkbrauwen bij op,' vertelt ze. 'Maar het werd de beste avond van mijn leven en het beste wat ik ooit heb gezien. Wat Van Hove doet en wat ik nog nooit een Britse regisseur heb zien doen: hij pakt de beste delen en de scherpste zinnen uit het werk van Shakespeare en plaatst die in onze wereld van nu. Hij stoft de goudklompen voor ons af, zodat we alleen het goud zonder de rommel eromheen zien. Waar we vervolgens naar kijken is hoe macht corrupteert en uitmondt in een ramp. Destijds, maar ook heden ten dage.'

Leuk en aardig, maar hoe is een stuk dat in 2007 vernieuwend en revolutionair in zijn vorm was, dat elf jaar later nog steeds? 'Het gaat over onze relatie met onze machthebbers en dat is tijd-

loos. Het knappe is dat Van Hove waarschijnlijk onbedoeld heeft geanticipeerd op de urgente thema's van nu, zoals of je het nieuws wel of niet moet geloven. Op het podium is via tv-schermen continu *breaking news* te volgen, dat invloed heeft op politieke keuzes. Destijds was er een internethoek waar het publiek kon reageren op de scènes. In 2007 had niemand nog smartphones en waren er nauwelijks sociale media, nu kan het publiek nog veel actiever dan toen met het stuk meedoen. Door te reageren via sociale media, door zelf met camera's mee te filmen en door selfies te maken met de acteurs. Sterker nog: dat wordt zelfs aangemoedigd.' Natuurlijk doet het stuk anno nu ontzettend *House of Cards* aan. Compleet onterecht, vindt Mackenzie. Steng: 'Shakespeare is *by far* een betere schrijver dan de schrijvers van *House of Cards*. Daarbij: *House of Cards* is puur fictie en lijkt niet per se heel erg op de realiteit. Dit stuk is gebaseerd op wat werkelijk is gebeurd. Maar gebracht op een manier die niet minder sexy of entertaining is dan een Netflix-serie.'

Romeinse tragedies van Toneelgroep Amsterdam